

Danielle Graf en Katja Seide

Het kind waar ik van droomde bezorgt me nachtmerries

Een ontspannen weg door de peuterpuberteit.

*Voor al onze zo gewenste kinderen die elke dag weer over onze grenzen
gaan, en die ons helpen om telkens weer boven onszelf uit te groeien.*

PANTAVRHEI
UITGEVERIJ

Het kind waar ik van droomde bezorgt me nachtmerries – Danielle Graf/Katja Seide
Oorspronkelijke titel: Das gewünscheste Wunschkind aller Zeiten treibt mir in den Wahnsinn
© 2016 in der Verlagsgruppe Beltz, Weinheim Basel
© 2022 Nederlandse vertaling: Uitgeverij Panta Rhei, Katwijk

ISBN 978.90.8840.243.2
NUR 850

Nederlandse vertaling: Henriëtte Bakker
Illustraties: www.gutentag-hamburg.de
Grafische verzorging: FTP-Focus to Prepress, Zoetermeer

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt dmv druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Reacties van lezers

“Een fantastisch boek voor ouders van kleine kinderen dat zorgt voor meer ontspanning in het dagelijks leven.” **BILD**

“Dit is verreweg het beste boek over opvoeding dat ik tot op heden gelezen heb!” **Klitzekleinedinge.com**

“Ik hou zielsveel van dit boek en kan het elke ouder aanbevelen! Met veel humor en charme vertellen de auteurs aan ouders van kleine kinderen wat het gedrag van hun kind veroorzaakt en waarom.” **Almira**

“Dit boek is eigenlijk verplichte literatuur voor ouders met kinderen vanaf 1 jaar. Het is fantastisch geschreven en laat heel beeldend zien wat er in de hoofdjes van kleine kinderen gebeurt en hoe men daar heel rustig en effectief op kan reageren, zodat er geen onnodige strijd ontstaat. Het is een geweldig boek! Bedankt!” **Julia**

“Dit is het beste boek dat er over kinderopvoeding en gezinsharmonie bestaat. Iedereen zou het moeten lezen. Dan weet iedereen dat kinderen nooit de tirannen willen zijn die alleen maar tot doel hebben om hun ouders te tergen.” **DDH**

“Als sociaalpedagoge vind ik dit boek heel belangrijk. Iedereen die werkt met kleine kinderen zal met de tips uit dit boek zonder opgeheven wijsvingertje, maar vanuit het hart, op alle mogelijke lastige situaties in kunnen gaan. Je leert hoe je de kinderen echt kunt zien en je hoeft je geen zorgen meer te maken over de volgende generatie.” **May190**

“Ik heb dit boek eigenlijk besteld voor mijn dochter maar heb het eerst zelf gelezen. Helaas had ik het nog niet toen ik zelf kleine kinderen had. Waarschijnlijk was ik dan een betere moeder geweest. Vooral de hoofdstukken over de hersenontwikkeling bij kinderen hadden me kunnen helpen om anders op mijn kinderen te reageren. Ik raad iedereen aan, die zijn kinderen wil begrijpen, om dit boek te kopen. Het heeft mij heel goed geholpen om mijn kleinkinderen beter te begeleiden.” **Kreta Delfin**

Inhoud

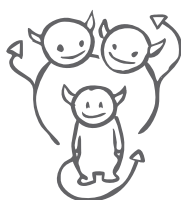
Inleiding	7
-----------------	---

Boze peuters

Boze peuters en hun streven naar autonomie.....	15
Kinderhersenen werken anders	20
Leren om gevoelens te beheersen	23
Leren om je in andermans gevoel in te leven	25
Hoe leer je "NEE" en "NIET" begrijpen	36
Bijtaanvallen	43

Boze ouders

Het innerlijke kind wordt wakker.....	51
Wij verwachten inzichten die het kind helemaal niet heeft...	54
"Mijn kind ontploft en ik ook!"	62
"Ik schrik van het gedrag van mijn kind"	72
"Ik wilde wel in de grond zakken"	78

Vertaalhulp voor ouders van boze peuters

Altijd die irritante brutale antwoorden	87
Sorry zeggen door brutaal te grijnzen	93
Een vat vol geluk	101
Samenwerking in uitvoering	105

De zelfstandigheid van je kind bevorderen

Hoe kun je de wil tot samenwerken versterken?	125
Marlene: samenwerken doe je zo!.....	128
Malik: vrijwillig samenwerken werkt beter	133
Felix: geef je kind de tijd om te leren.....	137
Carlotta en Helene: vertrouwen op sociaal gedrag	139
Duidelijkheid geeft altijd een beter resultaat	141

Tips en trucs voor in het dagelijks leven 147

"Mijn kind vertikt het om trappen te lopen"	149
"Mijn kind weigert zichzelf aan te kleden"	153
"Het eten belandt steeds op de grond"	157
"Mijn kind loopt voortdurend weg"	161
Iedere avond het "naar-bed-gaan-drama"	168
Altijd dat getreuzel	174
Schone luier? Willen ze niet!	180
Wees zuinig met grenzen. Waar, wanneer en waarom?	186

Eerste hulp bij acute aanvallen van koppigheid 197

De-escaleren in drie stappen	199
Wanneer troosten niet meer mogelijk is	203
Stressregulatie: leren om zelf weer tot rust te komen	208
Nawoord. Lofzang op de peuterpuberteit.	212
Over de auteurs	214
Geraadpleegde bronnen	215

Inleiding

“Aha, nu heeft ze toch haar zin gekregen”, zei ik zuchtend tegen mijn vader. “Je hebt je weer in laten pakken! Je hebt nu precies gedaan wat zij wilde!” Mijn vader keek me aan of hij dacht dat ik niet goed wijs was! We hadden net samen de weekendboodschappen gedaan en waren doodmoe. Het liefst waren we op de bank neergeploft maar helaas hadden we de boter vergeten die mijn moeder voor de bereiding van de cake nodig had. Voor het komende verjaardagsfeest was zij al druk bezig om het deeg klaar te maken en daarvoor had ze zo snel mogelijk die boter nodig. Dus moest er iemand terug naar de winkel!

“Kan je niet zelf gaan?”, vroeg mijn vader aan mijn moeder. “Ik moet echt even zitten, ik ben doodmoe”. Mijn moeder antwoordde: “Normaal zou dat kunnen, maar ik sta nu te koken. Ik heb liever dat jij het even doet. Dan ben je een schat!” Zuchtend trok mijn vader zijn schoenen weer aan. Hij mompelde ondertussen dat hij nu met de auto zou gaan omdat hij niet weer dat hele stuk wilde lopen. “Je gaat toch niet met de auto voor een pakje boter!”, riep mijn moeder vanuit de keuken. “We hebben nu net een goede parkeerplek vlak voor de deur. Morgen moeten we alle spullen voor het feest in de auto laden. Dan moet de auto wel dichtbij staan.” “Klopt!”, gaf mijn vader toe. “Daar had ik even niet aan gedacht!” “Maar je kunt naar de winkel op de hoek” zei mijn moeder. “Die is weliswaar wat duurder maar dan hoef je niet zo ver te lopen. Daarna kan je op de bank ploffen. Beloofd! Dan heb ik echt alles wat ik nodig heb!” Mijn vader dacht even na en besloot om het zo te doen. “Tot zo!”

Ik trok ook weer mijn schoenen aan om met hem mee te lopen. Terwijl we het huis verlieten zei ik tegen hem: “Je hebt je door mam op je kop laten zitten! Je doet nu precies wat zij wil!” Hij keek me niet-begrijpend aan. “Wat bedoel je?” vroeg hij me. “Mam en ik hebben toch samen besproken wat het beste was? En vervolgens een compromis gesloten? Zo kom je toch tot een gezamenlijk besluit?”

Vermoedelijk vraag je je nu als lezer van dit boek af wat deze anekdote

met de koppigheidsfasen van kleine kinderen te maken heeft. Misschien heb je even getwijfeld of je wel het juiste boek in handen had. Maar écht, je hebt het juiste boek in handen!

Dit dialoogje lijkt erg op een gesprek met mijn tweejarige zoon dat ik een paar dagen daarvoor had. Zijn argumenten waren natuurlijk verbaal wat eenvoudiger dan die van mijn vader. Na een lange dag op de kinderopvang waren we nog even naar de speeltuin gegaan. Mijn vader was op bezoek. Hij is een geweldige opa! Liefdevol en belangstellend. Mijn zoon verafgood hem! Ik wilde even heel snel yoghurt kopen, terwijl mijn vader en zoon op de speeltuin bleven. De winkel was maar vijf minuten verderop, maar mijn zoon was het er niet mee eens!

“Mee! Mee!” riep hij opgewonden.

Ik vroeg: “Wil je mee naar de winkel?”

Zoonlief huilerig: “Jaaaaah!”

Maar vervolgens zei ik: “Lieverd, ik wil alleen maar heel snel een pak yoghurt kopen. Blijf toch lekker hier met opa in de zandbak spelen!”

Mijn zoon reageerde nog huileriger: “Neeeee! Mee! Mee.”

Ik, diep zuchtend: “Oké dan, maar dan zet ik je wel in de buggy. Dat gaat sneller dan lopen!” Mijn zoon begon nu nog harder te huilen:

“Neeeee! Arm!”

Ik werd nu licht geïrriteerd: “Alsjeblieft, dat is veel te vermoeiend voor mij! Wie draagt dan de boodschappen?”

Zoon: “Ik! Wèèèèèèh!”

Mama roept over het gehuil heen: “Wil jij de yoghurt dan dragen?”

Zoonlief snikkend: “Jaaaaah!”

En zuchtend zei ik vervolgens: “Kom dan maar mee”, en terwijl ik mijn zoon op de arm nam zei mijn vader: “Nu heeft hij gewonnen. Hij heeft zijn willetje doorgedrukt!”

Het sprookje van het tirannenpeutertje en de eeuwig twijfelende volwassene

Eigenlijk is er nauwelijks onderscheid tussen beide gesprekken, behalve dat mijn zoon het taalgebruik van een tweejarige heeft. Daardoor kon hij niet goed duidelijk maken waarom het voor hem zo belangrijk was om met mij mee te gaan. Hij was nog niet in staat om zijn wens met argumenten kracht

bij te zetten, zoals mijn moeder in het gesprek met mijn vader. Maar in wezen was zijn manier van argumenteren niet zoveel anders dan de methode van mijn ouders. Uiteindelijk besloten zowel mijn vader als ikzelf tot een compromis, waarbij ieders belang werd gerespecteerd.

Het werkelijke verschil zit hem in de manier waarop we naar deze gesprekken kijken. Bij een gesprek tussen twee volwassenen vinden we het heel normaal dat de wens van beide partijen gerespecteerd wordt. Bij gesprekken tussen ouders en hun kinderen is het heel anders. In onze cultuur vindt men het heel normaal dat kleine kinderen, die hun wil alleen maar jammerend en huilend kunnen uitleggen, niet serieus genomen worden. Ze kunnen zich nog niet uitdrukken en ouders zijn bang dat hun kinderen kleine tirannen worden als ze altijd maar hun zin krijgen. Zeker wanneer peuters, door gebrek aan woorden, hun wil duidelijk proberen te maken door middel van slaan, bijten en spugen, worden wij ouders steeds onzekerder. Is het echt wel in orde hoe wij reageren? Wat gebeurt er wanneer we, door dit gedrag te tolereren, toch een tiran kweken, zoals we van alle kanten te horen krijgen. Moeten we toch geen duidelijkere grenzen aangeven? Kinderen moeten zich straks niet alleen binnen onze eigen familie prettig kunnen bewegen, maar ook in de maatschappij. Ze moeten zich straks op de kleuterschool ook goed kunnen mengen in groepen en later, als ze een baan hebben, kunnen ze ook niet telkens hun zin krijgen.

Als je kijkt wat er aan goede raad te koop is in de boekhandel, dan schrijven verschillende pedagogen dat het vooral belangrijk is om een kind heel consequent te benaderen. Het boek "Ontspannen door de koppigheidsfase" van Annette Karst-Zahn zegt bijvoorbeeld dat ouders er goed aan doen om telkens wanneer hun kind peuterpubergedrag vertoont, het kind te laten nadenken over dit gedrag. Dit doe je dan door het kind op te sluiten in zijn kamertje. Ook andere pedagogen stellen dat je kinderen zo vroeg mogelijk moet laten weten dat volwassenen altijd gelijk hebben en dat hun eigen wil niet wordt getolereerd. Moeten we daarom, als we onze kinderen sterk en fit op de toekomst willen voorbereiden, hun streven naar autonomie de kop indrukken?

Wij zeggen: "NEE!"

In dit boek willen we de oude mythe, dat toegeeflijkheid tirannen kweekt, ontkrachten. We willen ouders en grootouders helpen om de moed te hebben om net zo met hun peuter om te gaan als met hun pasgeboren baby. We willen een ontspannen weg door de peuterpuberteit aanbieden. Dan is

het volkomen onnodig om met je kind over alles te vechten. Je hoeft niet meer om alles boos te worden! We verzekeren jullie dat je na het lezen van dit boek zelfs niet meer boos wordt op je peuter als hij voor het snoepvak in de supermarkt gaat liggen krijsen. Je bent dan in staat om vol begrip en liefde te reageren in plaats van vreselijk kwaad te worden. Je zult met meer begrip naar het gedrag van je kind kijken. Zelfs als hij zijn volle bord met eten op de grond gooit of 's ochtends weigert om zijn schoenen aan te trekken. Wanneer hij bijt als hij eigenlijk wil knuffelen. Telkens weer met de elektriciteitskabels wil spelen of in de zandbak met zand om zich heen strooit. Je komt er achter waarom hij dat allemaal doet en hoe je in staat bent om ervoor te zorgen dat hij ermee stopt.

Om onze beweringen wetenschappelijk te onderbouwen, hebben we heel veel boeken en statistieken bestudeerd. We hebben de allernieuwste bevindingen op het gebied van psychologie, neurologie en menselijke relaties met elkaar in verband gebracht en laten in ons boek vele specialisten aan het woord. Deze experts zijn allen van mening dat de aanbevolen methodes van de traditionele pedagogen om positief gedrag te belonen en negatief gedrag te straffen, geen goede methodes zijn. Het is vaak wel effectief maar meestal verdwijnt daardoor bij de kinderen de authentieke ontwikkelingsdrang en het heeft veel psychologische nadelen. Als je het risico wilt nemen, dan nodigen we je uit om anders over de peuterpuberteit, de koppigheidsfase, te gaan denken.

Om je te laten zien hoe je dat kunt doen, hebben we ons verdiept in de neurobiologische ontwikkeling bij kleine kinderen. We kijken naar de werking van de kinderhersenen en kunnen vervolgens verklaren waarom kleine peuters, wanneer hun koekje kapot is, verschrikkelijk tekeer kunnen gaan. Wanneer ze woedend de vuilnisemmer overhoop halen, ondanks dat papa en mama hen smeekten om het niet te doen.

Ondanks dat de wetenschappelijk basisinformatie over de ontwikkeling van kinderhersenen nogal theoretisch klinkt, is het belangrijk om de werking van kinderhersenen te begrijpen. Wij garanderen dat je daardoor veel meer begrip voor het gedrag van je kind zult krijgen!

Nadat we het theoretisch gedeelte hebben doorgewerkt, laten we zien waarom ouders zo ongelofelijk uit hun humeur raken van hun woedende dwergjes. Aan de hand van voorbeelden waarin ouders boos op hun kinderen reageerden, belichten we welke invloeden van hun eigen opvoeding nog een rol spelen en waarom het hun zo ontzettend moeilijk valt om zich